

- dei, Pat. Valentia part. 2. lib. 5. c. 5. vers. Unum est, Navar. in *Mmudi Latino*, cap. 22. n. 7. Guttier. Canon. lib. 1. cap. 1. n. 55. vers. *O immanis*, Dicastill. de Sacrament. tract. 1. disp. 3. dubit. 11. n. 251. & 259. Coninch. eod. tract. q. 64. art. 9. n. 108. Leand. in simili tract. tom. 1. tract. 1. disp. 4. q. 2. Bassæus in Florib. Theologic. tom. 1. verb. Sacramentum 3. n. 6. Castro Palao tom. 4. de Sacrament. tract. 18. disp. unic. de Sacrament. in communi. punct. 5. num. 8. Spondan. in Epitom. Baron. tom. 1. anno 217. num. 1. ac plures alii, quos dabimus supra, lib. 1. cap. 10. n. 28.
- 17 Quæ de Sacramentis generaliter sunt tradita, minimè procedunt in Sacramento Pœnitentiæ, speciali ratione; nam côm ad Sacramentalem absolutionem duplex desideretur potestas, nempe jurisdictionis, ac clavium, ut asserunt supra, lib. 1. cap. 10. num. 43. quanquam Sacerdos per hæresim clavium potestate per Ecclesiam privati nequeat, privatur tamen jurisdictione omni Ecclesiastica, tam quoad forum externum, quam quoad internum. Unde Sacramentum non erit, etsi hæreticus absolvat cum debita forma, & intentione faciendi quod facit Ecclesia. Coninch. sup. num. 111. Bassæus ubi proxime: ideoque ita hæretico confessus tenetur repetere confessionem. D. Covar. in cap. *Alma mater*, part. 1. §. 6. n. 7. vers. *Sexta conclusio*, & vers. *Septima conclusio*, de sent. excommunic. in 6. Guttier. dict. cap. 1. num. 54.
- 18 At quæstionis est, an in mortis articulo Sacerdos hæreticus validè Sacramentum Pœnitentiæ ministret? de qua fusè Guttier. dict. cap. 1. à num. 56. qui num. 67. negativè resolvit contra plures in quibus est D. Covar. dict. §. 6. num. 8. docens periculo hujusmodi urgente, licitè, ac validè Sacramentalem accipi absolutionem ab hæretico ministro, nisi immineat subversio pœnitentis excommunicatione cum illo. Quæ omnia locum obtinent in hæretico, contra quem sententia saltem criminis declaratoria fuerit lata, ut observant D. Covar. & Guttier. sup.
- 19 His adiciendum est, irritam non esse absolutionem Sacramentalem ab hæretico præstitam de peccatis venialibus, aut mortalibus jam antea per confessionem deletis; quoniam hæc clavibus Ecclesiæ necessariò non subjiciuntur, sed sponte, ideoque clavium potestas, quæ in hæretico residet, satis est, etsi jurisdictionis absit, sicut prænotatum est supra, dict. cap. 10. numer. 45. Quid de Parocho hæretico (qui minister Sacramenti non est,) assistente matrimonio juxta formam Tridentini? Colligitur ex Sanch. de matrimon. lib. 3. disp. 21. & Guttier. eod. tract. cap. 62. num. 23. & 27.
- Ibi: *Ideo non licet à Catholico Sacramentum.*
- 20 Supposito Sacramentorum valore, quæ per hæreticos conferuntur, servatis servandis, quemadmodum supra num. 16. comprobatur, sequitur necessariò, ut ea iterari per Catholicos ministros nefas sit: quod in Sacramento Baptismatis, & aliis characterem imprimentibus verum est, quorum repetitio ad hæresim spectat, prout ostensum est d. cap. 10. num. 17. ac Sacris Canonibus, & Principum sæcularium Sanctionibus irregularitatis, aliisque pœnis coercetur, l. 9. tit. 4. p. 1. omiſſis juribus aliis, quæ latè agens recenset D. Covar. in Clem. Si furiosus, part. 1. in princip.
- n. 8. de homicid. Quas pœnas nequiquam evadet is, qui sciens ritè baptizatum, denuò sacra ablutione inundaverit sub conditione, *Si non est baptizatus*, &c. Aug. Barboſa in cap. 2. num. 3. de Baptismo.
- Ibi: *Quemadmodum receptum ac obtentum est.*
- Semper Ecclesia Catholica ab Apostolorum 21 tempore constanter tenuit, non esse reiteranda Sacramenta ab hæreticis collata, secundum tradita supra, num. 16. Multi tamen vici auctoritate, ac doctrina præstantissimi in contraria sententia fuere, ut Agrippinus Africa Episcopus, qui anno 217. sub Zephiro Pontifice Concilio aliorum Antistitum convocato ab hæreticis baptizatos quomodolibet, fore per Catholicos ministros rebaptizandos decrevit Spondan. ex Baronio in Epitom. tom. 1. ann. 217. n. 1. Similiter lapsus est Tertullian. de Baptismo cap. 10. Sed qui primas tulit in propugnando hujusmodi errore fuit D. Cyprianus; nam protervitate nimia semel atque iterum accersitis pluribus ex Africa, Numidia, & Mauritania Prælati, Concilium Carthagine celebravit, cui ipse præfuit, quo Agrippini opinio contra id quod in Ecclesia receptum erat, probata est. Nec D. Cyprianus ac sequaces acquirere Stephani I. Pontificis declarationi in contrarium, imò post ipsam ille propriam sententiam enixè, adductis rationibus, tuetur epist. 74. ad Episcop. Pompei. & Sabraſensem, cui D. August. de Baptismo contra Donat. lib. 2. pro Ecclesiæ sententia satisfacit. qui testatur tandem D. Cyprianum cessisse Pontificiæ decisioni, propriumque errorem retractasse, ex quo Ecclesiæ tranquillitas inter ipsos Catholicos nimium est perturbata. De his fusè Card. Baron. anno 258. & post eum Spondan. in Epitom. tom. 1. ann. eod. ex n. 4. Illeſas Hist. Pontific. tom. 1. lib. 1. cap. 24. Padilla in Chronographia Concilior. pag. 3. vers. Carthaginense I.
- Ibi: *Præsertim non erant infirma, nec irrita.*
- Minister cujusque Sacramenti validè id con- 22 ficit, quanquam, excommunicatione sit irretitus, de quo plures differentes conſeſſimus supra lib. 1. cap. 10. num. 27. & 28. ubi de Sacramento Eucharistiæ, ac Confirmationis: quod regulariter verum est. Fallit tamen in Pœnitentiæ Sacramento; nam proprius Sacerdos, aut alias absolventi obtinens potestatem, excipere nequit confessiones pœnitentiæ; ita ut irrita omninò sit absolutio (prout de hæretico tradidimus supra n. 17.) modò publicè denunciatus reperitur, aut notorius clerici percussor, quos vitare tenemur: nec proderit confidenti excommunicationis, qua Parochus innotatur, ignorantia. D. Covar. & Guttier. ubi eos laudavimus supra num. 17. in fin. ubi rationem reddidimus.
- Ibi: *Est enim hæc vera, & Catholica sententia.*
- De Fide omninò nobis tenendum est, ritè ab 23 hæreticis collata Sacramenta fore valida, nec repeti ullo modo per Catholicos ministros posse, nam

- nam per sacra œcumenica Concilia sit ab Ecclesia definitum habetur, ut constat ex traditis supra, num. 16. atque ita docent omnes ferè ibidem laudati, & si quis contra pertinaciter sustinuerit, hæreticorum numero adscribendus erit. Spondan. d. anno 258. n. 12.
- Vers. *Idque accipiendum est.*
- 24 Baptisma, in quo aliqui interceſſit defectus circa ea, quæ ad volorem ejus necessariò desiderantur, collatum ab hæreticis, vel etiam Catholicis, ministrari denuò, debet legitime: quod quidem iterario non est Sacramenti, cum nullum præceſſerit: nec inspicitur persona baptizantis, nam quisquis ille sit, tanquam Christi minister agit, & actio Christi est. Lugo de Sacram. disp. 3. sect. 2. n. 43. sed an adhibeantur quæ ex divina institutione ad Baptisma requiruntur: quæ autem ea sint, refert Bonacina de Sacram. disp. 2. q. 2. punct. 5. n. 12.
- 25 Quod si ambigeretur, num quis ritè esset ab hæretico baptizatus, posset sub conditione, *Si non est baptizatus*, sacrum adhiberi lavacrum: quod generaliter fieri debet quoties de valore Baptismi probabile dubium exiſtit, cap. 2. de Baptismo, ubi Aug. Barb. cum pluribus in collectam. num. 2. cap. Parvulus 110. de Consecrat. disp. 4. l. 3. tit. 4. p. 1. Pat. Suar. de Sacrament. disp. 22. sect. 2. Valent. sup. tom. 4. disp. 4. q. 1. punct. 4. vers. *Secundò notandum*, Bonacina ubi nuper, punct. 7. n. 11. Greg. Lop. in d. l. 3. gloss. ult. qui observat, non esse satis leve dubium, ut baptisma iterum conditionaliter conferatur. Sequitur Barboſa ubi proxime. At Bonacina & alii hoc viri prudentis arbitrio committunt.
- Vers. *Ex quibus palam deprehenditur.*
- Vide prænotata supra, num. 9. 13. & 15.
- Ibi: *Eodem sanè jure mera sunt commenta.*
- De hoc supra, num. 14.
- SUMMARIUM.
- 1 Gelasius I. quando Pontificatum ascenderit, & de vita ejus, remissivè.
 - 2 Idem quæ Concilia Romæ celebraverit.
 - 3 De Catalogo librorum sacra Scripturæ.
 - 4 De divisione sacrorum voluminum.
 - 5 Libri Canonici regula sunt juxta quam Fidei dogmata debent examinari.
 - 6 Quoad Fidei dogmata & libris, & traditionibus sacris standum est.
 - 7 De auctoritate sacrorum voluminum.
 - 8 De eorum veneratione.
 - 9 Cur Canonica vocentur.
 - 10 Ecclesia habet auctoritatem declarandi qui libri sint canonici.
 - 11 Utrum in libris cononicis possit error, aut mendacium reperiri.
 - 12 Sacra Scripturæ auctoritas à Deo provenit.
 - 13 Auctoritas Ecclesiæ non à sacra Scriptura, sed à Deo dimanat.
- D. de Faria Novæ Addit. ad Covar. Tom. II.
- 14 Auctoritas Ecclesiæ, ac librorum sacrorum à Deo proficiſcitur.
 - 15 Ecclesia dum librum aliquem Canonicum decernit, judicem agit.
 - 16 Libri ex traditione pro canonicis habentur.
 - 17 Traditiones Ecclesiæ parvipendens inter hæreticos est numerandus.
 - 18 Ut libri Canonici habeantur, opus est approbatione Ecclesiæ, & n. 27.
 - 19 Ecclesia non valet novos Fidei articulos proponere.
 - 20 Declaratur conclusio proxima.
 - 21 Nequit Ecclesia propositionem hæreticam efficeret, quæ talis antea non erat.
 - 22 Limitatur hoc.
 - 23 Hæreticus non est, qui contra sacra Scripturæ textum profert propositionem antequam Ecclesia contrarium de Fide definiat.
 - 24 Sine animo ac voluntate delinqui non potest.
 - 25 De eymologia & significatu verbi Hæresis, remissivè.
 - 26 Hæresis non est absque pertinacia.
 - 27 Sancti Patres aliquando errores docuere, qui hodie sunt hæreses, & tunc pro talibus non habebantur.
 - 28 Ecclesia errare nequit quoad Fidei dogmata.
 - 29 Librorum sacrorum index apud quos legitur.
 - 30 Catalogus sacrorum voluminum ex Tridentino.
 - 31 De catalogo qui est in Concilio Romano, quod refertur in cap. Sancta, 15. dict.
 - 32 De præladiis, ac defensione Divinorum Cedicum.
 - 33 Ex libris sacra Scripturæ quidam certos auctores habent, alii non utique, & recensentur nonnulli.
 - 34 An David omnes Psalmos condiderit.
 - 35 Quot libri canonici à Salomone editi.
 - 36 Qui libri ex Canonicis aliquando dubie fidei & auctoritatis fuerint.
 - 37 De librorum Ecclesiastici, & Sapientie auctoritate & auctoribus, cum num. seqq.
 - 38 De libri Job fide & auctore, cum num. seqq.
 - 39 De libro Tobie.
 - 40 Concilia generalia & provincialia an errare possint circa definitiones de Fide.
 - 41 De Concilio Florentino generali.
 - 42 Tobie historia quonam tempore acciderit, cum num. seqq.
 - 43 De libris Esdræ, cum num. seqq.
 - 44 De libro Hester, cum num. seqq.
 - 45 De libro Judith, cum num. seqq.
 - 46 De successione Regum Persarum, cum num. seqq.
 - 47 Persarum imperium quomodo in Græcos translatum, cum num. seqq.
 - 48 Vita Regum Persarum, remissivè.
 - 49 De libris Machabæorum, cum numer. seqq.
 - 50 De Prophetis majoribus & minoribus, cum num. seqq.
 - 51 De Evangelis & Evangelistis, cum numer. seqq.
 - 52 De Actibus Apostolorum.
 - 53 De Epistolis B. Pauli, cum num. seqq.
 - 54 De Apocalypsi B. Joannis, cum numer. seqq.
 - 55 De epistolis canonicis B. Petri, cum numer. seqq.

- 131 De epistola B. Jacobi Apostoli, cum numer. seqq.
- 133 De Epistola B. Joannis Apostoli, cum numer. seqq.
- 136 De Epistola B. Judæ Apostoli, cum numero seqq.
- 138 Ecclesia Romana bifariam accipitur.
- 139 Verbum Ecclesia, multipliciter usurpatur.
- 140 Ecclesia quomodo fundari dicatur super sacras Scripturas.
- 141 Canonici libri passim Divini vocitari solent.
- 142 De quatuor Ecclesiæ proprietatibus.
- 143 Catholicum quid significet.
- 144 Cur Ecclesia dicatur Catholica.
- 145 Est Ecclesia una.
- 146 Est Apostolica.
- 147 Ecclesiæ descriptio.
- 148 Ecclesia includit justos & peccatores, & num. 152.
- 149 Objicitur contra argumentum, quod solvitur num. seqq.
- 151 Est Ecclesia Catholica visibilis quæ Romana appellatur.
- 153 Fidelis amittens gratiam per peccatum, Fidem retinet.
- 154 Eides, quam habet qui gratiâ caret, vocatur mortua & inutilis.
- 155 Absque charitate potest quis Fidem recipere.
- 156 B. Petrus, & ejus successores primatum Ecclesiæ habent à Christo.
- 157 Quo tempore primatus B. Petro à Christo collatus.
- 158 Illud Matthæi cap. 16. Tu es Petrus, & super hanc petram, &c. exponitur.
- 159 B. Petrum esse fundamentum Ecclesiæ contra hereticos probatur.
- 160 Damnantur heretici, qui primatum Ecclesiæ Romane inficiantur.
- 161 Primatus Ecclesiæ Romane probatur ex Concilio Florentino.
- 162 Hereticus est, qui inficiatur Primatum Ecclesiæ Romane.
- 163 De verbo Primatus, & Primates, cum numer. seqq.
- 166 Primatus Ecclesiæ Romane probatur ex Concilio Nicæno.
- 167 Ecclesia Constantinopolitana post Romanam occupat primum locum.
- 168 Ecclesia Romana omnium est caput, Regina & Magistra.
- 169 B. Petrus Ecclesiam Romanam construxit.
- 170 In Hispaniis Archiepiscopus Toletanus Primatum obtinet.
- 171 B. Petrus, & Ecclesia Romana aliis omnibus antefertur.
- 172 Beati Petrus, & Paulus una eademque die martyrii laure à insigniri meruerunt.
- 173 Quo die ac loco.
- 174 Qui Patriarchatus fuerint in Ecclesiæ primordiis, cum numer. seqq.
- 176 De quatuor præcipuis Patriarchis, cum numer. seqq.
- 179 De quinque Basilicis Romæ, quæ Patriarchales vocantur, cum numer. seqq.
- 181 Ementatur caput Renovantes, 22. dist.
- 182 De Scriptoribus Ecclesiasticis, remissivè.

De libris Sacris, five canonicis.

CAPUT XIV.

Geladius I. Summus Ecclesiæ Præsul 51. morum pariter ac literarum præstantia cum primis venerandus, Martii die 2. anni 492. Asterio, & Præsidio Consulibus Felici II. suffectus est, feditque annos 4. menses 8. dies 18. nam obiit dies 20. Novembr. anni 496. habuitque Anastasium II. successorem. De Gelasii vita plausibiliter agunt præter Plarin. & alios, qui de vitis Pontificum tractatus ediderunt, Card. Baron. *Annal. Ecclesiast. tom. 6. anno 492. à vers. Elapsis igitur, cum annis. seqq. Spondan. in aliis Epitome, tom. 1. eisdem annis, Carrill. Annal. anno 492. cum aliis, Illescas Histor. Pontific. tom. 1. lib. 3. cap. 2. Jacob. Gualter. in Chronograph. seculo 5. pag. 370. col. 1. & 5. ubi plures. Habetur etiam tom. 3. Concilior. pag. 617. in edit. Parisiensi anni 1636. & inter Ecclesiasticos Scriptores recensetur in Bibliotheca Sacra, fol. 72. ex D. Hieronymo, & apud Bellarm. de Script. Eccles. seculo 5. anno 492.*

Hic ergo eximius Pontifex inter alia plurima, 2 quæ egregie pro Ecclesiæ utilitate patravit, duplex Romæ Concilium convocasse legitur tertio, & quarto sui Pontificatus anno, & utrumque reperitur d. tom. 3. Concil. ex pag. 661. & in Summa Conciliorum apud Coriolan. anno 494. & 495. In priori de quo in præfenti nobis est differendum, convenientibus Episcopis 70. Libri Sacri & Canonici, & Sanctorum Patrum opera, quæ Ecclesiæ approbatione sunt digna, recensentur, simulque apocryphorum catalogus traditur. Deinde de Ecclesiæ, ac Sedis Apostolicæ autoritate fit sermo. Hujus Concilii (quod ex Romanis vigesimum primum esse vult Padda in suo Indice, seu Chronographia Concilior. pag. 37.) meminere Card. Baron. sup. anno 494. vers. Placuit autem inter hæc, & ibi Spondan. in Epit. eod. anno n. 3. Carrill. anno 494. Illescas d. cap. 2. ad fin. Theatrum vitæ humanæ tom. 4. lit. L, pag. 79. vers. Paulo post Gelasius, Bibliotheca Sacra fol. 73. in princip. Aug. Barbosa in collectan. ad cap. Sancta, n. 1. 15. dist. Valcarcer. in Epit. Jur. Canon. in d. cap. Sancta.

Sacrorum Librorum canon non est semel editus 3 est in Ecclesia, habetur enim Apostolorum canone 84. in Concilio Florentino sub Eugenio IV in unione Armeniæ, Carthaginensi III. cap. 47. à Leone II. confirmato, Laodic. cap. 59. Tridentino sess. 4. & apud Innocent. I. epist. 3. ad Exuper. Sed in hujusmodi catalogis diversitas aliqua reperitur, ut legenti patebit; nam ex Divinis Scripturis libri nonnulli aliquando dubiæ fidei fuerunt, qui tempore procedente, ab Ecclesia in numero Canonicorum Voluminum sunt relati. Sixt. Senens. in sua Bibliotheca Sancta, lib. 1. sect. 1. vers. Canonici secundi ordinis. P. Suar. de sid. tract. 1. disput. 5. sect. 3. num. 9. Azor. Instit. moral. part. 1. lib. 8. cap. 1. vers. Libri porro.

Ibi: Tametsi Gratianus, ejus prima parte concessa.

Consultas Turrecremat. August. Barbof. Valcarcer, & Acunam in d. cap. Sancta, 15. distinct. quod nendum diminutum, sed etiam mendis Scatens usque ad Gregorianam Decreti correctionem testatur Glossa ultima in præcit. Concil. Roman. tom. 3. Concilior. pag. 664.

Ibi:

Ibi: Scripturas, seu liberos de rebus Ecclesiasticis.

4 Sixtus Senensis d. sect. 1. libros de rebus sacris, vel Ecclesiasticis tractantes in canonicos, & apocryphos dividit rursus canonicos esse, vel primi ordinis, vel secundi asseverat. Primi ordinis sunt, qui semper in Ecclesia ut Divini recepti sunt, nulloque tempore de eorum autoritate, ac fide infallibili dubitatum est, ut Pentateuchus Moysis, quatuor Evangelia, & alii; hosque ille protocanonicos appellavit. Ad secundum ordinem spectant libri illi, de quorum fide aliquando hæsitavit Ecclesia, sed labentibus sæculis sacrorum voluminum canonici sunt adscripti, ut liber Esther, Tobie, Judith, & alii, quos Senensis enumerat sub vers. Canonici secundi ordinis, ac Deuterocanonicos vocat. Hi antequam inter canonica volumina describerentur, Ecclesiastici dicebantur, primumque cathæcumenis, quibus canonicorum librorum lectio non licebat, legi permittebantur. Ubi autem ab Ecclesia pro canonicis haberi cœperunt, non minus authoritatis ac fidei nati sunt, quam alii approbatione antiquiores, quos intra primum ordinem Senensis constituit, apud quem hæc omnia, & adimplatur P. Gregor. de Valent. de reb. Fidei hoc temp. controversis, in analysi Fidei Catholicæ lib. 8. cap. 5. vers. Porro libri, Gloss. Ordin. Bib. in princip. ubi de libris Canonicis, & non Canonicis, Pat. Stuar. ubi sup. Cornel à Lapide sup. Ecclesiastic. in prolegomen. cap. 1. vers. Suppono, Casp. Sanch. in Esth. prolegom. 4. n. 8.

Ad Num. I.

5 Libri Canonici sunt regula, ad quam Fidei dogmata examinanda, & ex eis sumuntur argumenta ad cunctas hæreses diluendas. Cornel. à Lapide in Pentateuch. de encomiis Sacra Scriptura, num. 20. Gloss. Ordin. ibidem, §. 1. Sixt. Senens. d. sect. 1. vers. Canonici, primi ordinis, & lib. 7. post princip. vers. Inter nefarias, Theatrum vitæ humanæ tom. 2. lit. C. pag. 67. sub verb. Canon. Quapropter hæretici adversus utrumque testamentum plura commentis sunt, quæ nefarias, & perniciosas hæreses dixit Senensis ubi proximè, à quibus sacra volumina præter ipsum vindicant Card. Bellarmin. lib. 1. de verb. Dei script. Cornel. à Lapide ubi proximè, sect. 2. ex n. 51. qui n. 20. demonstrat, sacra Scripturæ usum ad plurima perutilem esse, ac necessarium. Sacra enim Scriptura, ait ille, sic à Spiritu sancto concinnè contexta est, ut omnibus locis, temporibus, personis, difficultatibus, periculis, morbis, malis pellendis, bonis accersendis, erroribus jugulandis, dogmatibus statuendis, virtutibus inferendis, vitiis propulsandis sese accomodat.

6 Ideo autem Canonici Libris quoad Fidei dogmata standum est, quia Deum ipsum authorem habent, ut statim comprobabitur; unde regula infallibilis sunt, juxta quam assertiones de Fide admitti, aut reprobari debent, ut fusc probat P. Suar. d. sect. 3. per tot. Idemque asseverandum est de traditionibus, quæ ex ipsa Scriptura perpetuò sunt in Ecclesia observatæ, quas libris Canonici quoad autoritatem æquiparat Tridentinum sess. 4. ubi August. Barbof. in remiss. Concil. & rectè ac late edocuit P. Suar. d. disput. 5. sect. 4. D. de Faria Novæ Addit. ad Covar. Tom. II.

à princip. Azor. part. 1. lib. 8. cap. 4. P. Valent. d. lib. 8. cap. 6.

Ibi: Sunt etenim hujus generis Scriptura Divina.

7 Sacra Scriptura autoritate Spiritus sancti nittur, quo inspirante Evangelistæ, & alii canonicos libros scribere, quos amanuenses Sancti Spiritus vocat Maldonat. in Evang. præfat. cap. 2. vers. Manichei. Dei iis luculenter ex D. Gregorio ac Theodoro Cornel. à Lapide sup. num. 58. ita differit: *Lingue & manus horum Sacrorum Scripturam nihil aliud fuerunt, quam calami ejusdem Spiritus sancti, adeo non tam ipsi Scriptorum diversi, quam unius scriptoris diversi calami fuisse videantur.* Unde P. Suar. d. sect. 3. num. 3. sic definit sacram Scripturam, quod sit scripta instinctu Spiritus sancti distantis non tantum sensum, sed etiam verba. Quod ultimum num. 4. copiosè demonstrat ejusdem sacrae Paginæ testimoniis. Hæc autem veritas, quod Spiritus Sanctus sit author, qui inspiravit quicquid in canonicis voluminibus homines scriptum reliquere, est de Fide, & habetur Petri 2. canon. cap. 1. ibi: *Non voluntas humana, sed Spiritu Sancto inspirante loquuti sunt sancti Dei homines.* Trident. sess. 4. & alibi, ut videre est apud P. Suar. d. sect. 3. num. 3. & 4. Atque ita in confesso est omnibus Catholicis autoritatem Divinam sacris Scripturis inesse: quod præter hic laudatos observant Azor. Instit. Moral. part. 1. lib. 8. cap. 1. vers. Undecimò quaritur, Pat. Valent. d. cap. 5. vers. Quoad primum, & vers. Ceterum, Sixt. Senens. in Bibliotheca Sancta, lib. 1. sect. 1. in princip.

Hinc quondam libri sacri in tanta veneratione 8 habebantur, ut in templis duo secretaria existerent à dextro, sinistroque latere absidis, in quorum altero sacrosancta Eucharistia asseverabatur, in altero sacra Scripturæ divini codices recondebantur, Similiter Judæi in Synagogis Biblia deposita religiosissime observant. Cornel. à Lapide sup. num. 4. Ethnici quoque ea volumina, quæ divina, & sacra credebant, reverenter publicæ custodiæ tradiderunt. Sic Romani Sibyllæ codicem Duumviris primò, deinde decem, aut quindecim, qui pro temporum varietate sacris faciendis præfecti sunt, custodiendum commiserunt. Theatrum vitæ humanæ tom. 2. lit. D, pag. 230. vers. Duumviro.

Ibi: Has Canonicas appellamus non alia ratione.

9 Libri Scripturæ sacrae duplici ratione Canonici seu catalogum relati sunt: tum quia ipsi sunt regula infallibilis ad ea, quæ ad Fidem spectant discernenda, sicut assertum est supra, num. 5. Canon enim idem est ac regula, cap. 1. 3. distinct. ubi Barbof. in collect. num. 1. D. Isidor. lib. 6. etymalog. cap. 16. Valcarcer. in d. cap. 1. Calepin. verb. Canon, Lexic. Calvinii eod. verb. vers. 1. Sic Jus Pontificium vulgò Canonicum vocitatur, à sacris Canonibus, seu regulis, quibus homines ad rectè vivendum, & spirituale bonum diriguntur. August. Barbof. in collect. ad cap. 2. n. 2. 15. dist. Theatrum vitæ humanæ tom. 2. lit. C, pag. 67. vers. Quæ deinde. Sic animadvertit P. Becan. in analog. veter. ac novi Testamenti, cap. 1. q. 1. num. 1. per hæc

Hh 2